

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lalchak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.і вулиці Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.
 Ю. Ляльчак, голова.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

КАНАДІЙСЬКІ РОБІТНИКИ І ПАРЛАМЕНТАРНІ ВИБОРИ.

Чим день надходить вісти, що робітники Канади готуються серйозно до домінальних виборів, виділяють своїх кандидатів із організованих рядів, виділяють людей, що стоять на чолі робітничого руху. Ми вже писали, що в Торонто робітники поставили кандидатами таких видатних діячів в робітничому русі як т.т. Дж. Мендоналд і Дж. Смісон, а в Порт-Артурі кандидатами т. Сміт, голова онтерійської секції Канадської Парті Праці.

З Едмонтону насила вістка, що там номіновано кандидатом від східного Едмонтону голову албертійської секції Канадської Парті Праці т. Дж. Лейкмена. Номінаційна конвенція в Едмонтоні була дуже велика, бо було на ній аж 599 делегатів, які репрезентували 40 тисяч і т. Лейкмен зібрав номінаційно великою більшістю голосів при першому голосуванні, бо отримав 43 голоси більше, чим його обидва опоненти разом вийти.

В північному центрі Вінніпегу Незалежна Парті Праці знову номінувала Дж. С. Вудворта, хоч він не був навіть присутній на цій номінаційній конвенції. Вудворт в той час був в Едмонтоні на тамонній номінаційній конвенції, на якій він виступив з агітаційною промовою та кілька робітництво пішли до майбутнього парламенту більше своїх представників.

В Бритиш Колумбія робітники номінували трох своїх кандидатів, двоє з них в самому місті, одного в Вестмінстер, а одного номінували спільно з фермерами. Далі насила вісти із сходу, що такі робітничі індустріальні осередки, як Гемілтон, Лондон і Веланд також номінували робітничих кандидатів. Треба додати до того ще номінації т. Бюера в Монреалі. Незалежна Парті Праці в Вінніпегу, яка має вже два кандидати в місті, збирається номінувати ще одного кандидата в дистрикті Сейнт-Боніфе, а дуже можливо, що номінує ще свого кандидата й в околках "вітчині" Мігайчука — в дистрикті Спрингфілд.

Але все це тільки номінації. Щоб з цих номінацій була користь, треба щоб робітництво Канади уяснило собі справу парламентарних виборів й значіння в парламенті дійсних представників організованого робітництва та постаралося, щоб ці кандидати стали посланцями. 6 комуністи, які й чуті не хочуть про парламент, а участь в парламентарних виборах та в самому парламенті уважають мало що не зрадою революційних ідей, уважають угодовством з буржуазією.

Цей погляд є мильний в самій основі. Всі комуністи дивляться на парламент, як на буржуазну установу. Бувають часи, що комуністи бойкотують парламент, але це в часи військові. Не йти до парламенту тоді, коли в него ще вірять і до него посилають своїх мнмих представників великі маси працюючих, значить, віддалятися від цих мас.

Лейні це в 1921 році писав:

"В західній Європі та Америці парламент користується особливою повагою середовища революціонерів з робітничого класу. Це безперечно. Це цілком зрозуміло, бо тяжко собі уявити повсюду більш гідке, підлотне, зрадницьке ніж поводження величезної більшості соціалістичних і соціал-демократичних послів в парламенті за час війни і після неї."

"Але було-б не тільки незрозумілим, а й злочинним піддатися такому настрою, вирішуючи питання, як треба боротися з загальною визначеною лінією... Тактика мусить будуватися на тверезому, суворо-об'єктивному зв'язанні всіх класових сил даної держави та досвіді революційних рухів. Виявити свою "революційність" лише одною лайкою на адресу парламентарського опортунізму, лише одним запереченням участі в парламенті, дуже легко, але саме через те, що це надто легко, це — не в вирішення тяжкого й найтяжчого завдання."

Розуміється, Лейні писав це на адресу ультра-лівих комуністів, побиваючи цим "ліву хворобу в комунізмах". Цего не має потреби казати на адресу тих робітничих кандидатів до парламенту, яких тепер номінувано в різних містах Канади. Навпаки, більшість з цих кандидатів є такі, що вони вірять в спасіння робітництва тільки через парламент. Однак, коли проти робітництва стоїть однастайний фронт буржуазії, то тут і робітники повинні творити спільний фронт.

Канадське поступово робітництво знає реакційність екекутиву Трейд-Юніон Конгресу Канади, знає її неоконкретні прислуги буржуазії, але коли вона у своему передвборчому маніфесті виділяє чотири: 1. знесення сенату, як невідбраного населенням тіла; 2. надання робітникам права мирного пікетування в часі страйку чи локауту; 3. знесення протиробітничих законів про депортацію; 4. визначення пенсії старим немічним робітникам — то ці чотири, побіч своїх власних, дальше йдучих клічів, повинні підтримати кожний свідомий робітник.

Тому беручи участь в севорічних парламентарних виборах і поспираючи в них навіть чисто лейбористських кандидатів, не можна цего розглядати як зраду революційних принципів, але як одну з форм боротьби за поліпшення робітничого положення. Номінувавши в різних місцевостях Канади робітничих кандидатів, робітництво не повинно дати своїх голосів кандидатам буржуазних партій, але докласти всіх зусиль, щоб послати до парламенту робітничих кандидатів.

БУДОВА ДРУКАРНІ.

Будова нашої друкарні стає посувається вперед. Копання пивничі цего тижня буде закінчено (як дош не перешкодить) і буде приступлено до цементування.

Будівельний Комітет регулярно відбуває свої наради, обговорюючи основно всі справи в зв'язі з будовою. Докладається всіх старань, щоб до зими цілий будинок був викінчений і наша друкарня перейшла до нового приміщення.

НАСТУП НА ТРЕЙД-ЮНІОНІ В АНГЛІЇ.

Консерватор лорд Бенбері готує до палати лордів із власної ініціативи законопроект — скасувати закон 1906 року "про промислові конфлікти". Це повідомлення дуже характерне, бо воно свідчить про намір англійських реакціонерів істотно переглянути питання про значіння трейд-юніонів у промисловій житті Англії.

Правда, проект Бенбері зустріє деяку опозицію від палати й уряду, але їхні аргументи проти проекту — суто-формальні. Уряд уважає, по-перше, що ініціатива такого проекту належить палаті-Громад, а по-друге, — уряд уже призначив у цій справі комітет із міністрів, що-готує доповідь; ця доповідь, без сумніву, спричинить певні законодавчі заходи від уряду. Отже, Бенбері трохи опосідає, але завдяки цьому, тепер знаємо, що уряд Балдвина готує похід проти трейд-юніонів організації в Англії. Цей похід виявиться в тому, що обмежать права трейд-юніонів і зведуть до мінімуму, або й зрівніс спаралажують всі їхні функції.

Бо що собою являє закон 1906 року? На підставі цього закону трейд-юнії дістали право безпосередньо оборонити економічні інтереси організованого пролетаріату, — що мають навіть право виносити вистапки страйку. Коли-ж скасувати закон "про промислові конфлікти", значіння провідних трейд-юніонів організів у конфліктах між працею й капіталом зведеться на нівець.

Просто кажучи, — уряд Балдвина цим актом хоче звести на нівець трейд-юніоні організації в Англії. Лорд канцлер Кев у палаті лордів від імені уряду заявив, що загальний виступ проти трейд-юніонів "був-би незрозумілим і несправедливим". Кев обмежується тільки новими заходами: треба перевести голосування серед робітництва про те, чи хоче воно страйку, про право страйкерів виставляти пікети, про право трейд-юніонів уживати репресій проти робітників, що не беруть участі в страйку, та про право трейд-юніонів закликати до страйку державних службовців.

Чи-ж треба докладно розглядати ці пункти, щоб з'ясувати їхню вагу? — Зовсім ні. Вони надовго яні. Як значіння матиме трейд-юніоні, що не матиме дисциплінарно карати страйколомів у власних лавах? Або який це буде страйк, коли страйкері будуть позбавлені змоги ставити біля підприємств пікети? Нема сумніву, що ці "розумні й справедливі" заходи, які готує уряд Балдвина, нічим не відрізняються від проекту лорда Бенбері. Лорд канцлер Кев, зваживши ситуацію й знаючи, що грунт дуже розпечений, робить тільки спробу когось обдурити щодо справжніх намірів уряду.

Але він цим нікого не обдурить. Ще на початку генерально-го страйку, коли цей виступ п'ятиміліонної армії англійського пролетаріату визнали за "акт неконституційний", — було ясно, що уряд капіталістів не спиниться ні перед чим, щоб подолати робітництво.

Ще тоді англійська компартія й увесь революційний пролетаріат цілого світу заявили, що похід проти майнерів є похід проти цілого трейд-юніонізму в Англії, бо визнати генеральний страйк за незаконний, означає позбавити робітничу класу найміцнішої зброї в її боротьбі з підприємцями.

Проте провідні генеральні ради не протестували проти класової постанови суду; більше навіть: пані МекДоналд та Томас підчас ганебних угод із королями англійської індустрії розписалися під тим, що генеральний страйк є прикра помилка. Вони потім виступили прилюдно й заперечилися перед своїми хазяями, що така "ганьба" більш не повториться.

І лорди Бенбері зробили з цього відповідні висновки. Вони зрозуміли, що в теперішніх обставинах, у тій зрадницькій атмосфері, яка панує серед вищих органів англійського рейд-юніонізму, можна спробувати виняти замка на юніоні права організованого англійського пролетаріату.

Але англійська реакція надто вже захоплюється: англійський пролетаріат поки-що з обуренням терпить своїх теперішніх провідників, — але це-ж не вічно. Першотравнева демонстрація єдності англійської робітничої класи повинна бути пересторогою "твердолобим", що небезпечна гра може прискорити кінець панування реакції в Англії.

ПИЛЬНУЙТЕ СВОГО НОСА.

Нашим читачам відомо вже про те, що американська поліція арештувала й послала за ґрати "народного діяча" з греко-католицького табору, д-ра М. Мігайчука. Переглядаючи останнє число "Кан. Українець", ми бачимо, що люде з того табору є також пачкарами на полі журналістики.

Минулого року наша редакція публічно заявила, що дасть 1.000 доларів на греко-католицький інститут просвіти в Вінніпегу, як-що "Кан. Українець" докаже, що "Укр. Роб. Вісти" писали проти допущення українських іммігрантів з Галичини до Канади. "К. Українець" не доказав, тимсамим публічно признався до брехні.

Тепер ми-публічно заявляємо, що "Кан. Українець" займається журналістичним пачкарством.

В своему останньому числі під заголовком "Мимоходом", він пише дослівно ось що:

"Гм... Ще під самісівай "воєни" от У. Р. Вісти казали, що ось-ось настане рай на землі, казали, що ні-ні-автра приде до Венчуєру шіфа з московського "траю" й забере до комуні усіх тих, що при картах, чи при "вокалі" побудується "центрі", в рожевий кінець буржуазії, гак капіталістам, смерть полам, і т. д., — а ні-ні кажуть "тупі"! — Завертають взад. Ані слова, що комісарчук і самі не вірять в то, що писали, але з-чогось він оден з другим мав життя? Жебра-ти піде, чи що?.. А ось що тепер співають У. Р. Вісти про той "рай", що вони обіщали: "Чим раз тижді умовини праці, чимраз інша заробітні плати... поширєна система шп-

зарази. В тій статті він виразно називає місцевости, що там через деморалізацію і не-організованість "чим раз тижді умовини праці, чим раз інша заробітні плати, чим раз більше переслідування свідоміших робітників і їх організації" і т. д.

Отже виразно пише про положення в північній частині провінції Онтеріо, а єзуги з "Канадського Українця" перепачкували це на адресу Радянських Республік. Вони певно думали, що коли на журналістичному полі нема політичних кордонів, ні поліції, то тут вільно займатися пачкарством. Але перечислилися. Люде також мають очі й розум. І ми відсилаємо їх до "Українських Робітничих Вістей" з 10. серпня, а там є надруковано на 3-ій сторінці перша стаття п. н. "До боротьби з деморалізацією", в якій пишеться про провінцію Онтеріо, а журналістичні пачкарі з "Кан. Українця" кажуть, що "Укр. Роб. Вісти" пишуть про "більшовицький рай".

Чи не краще було-б редакторам з "Кан. Українця", замість займатися журналістичним пачкарством, написати щось про пачкарство д-ра М. Мігайчука емігрантів з Канади до Злуч. Держав? Чому "К. У." ні словомок про це пачкарство не згадав? Може не знає д-ра Мігайчука? Ажє "пару чисел тому назад "Кан. Українець" виразно писав, що др. Мігайчук кандидат в дистрикті Спрингфілд з "робітничо-фармерською закраскою". Ажє-ж в 32 числі "Кан. Українця" сварили "Укр. Роб. Вісти" за те, що вони є проти того, щоб дентисти були пред-

ставниками робітників і фермерів. Ми не є проти того, щоб дентисти, чи інші докторі, були представниками робітників і фермерів, але ми кажемо, що ті дентисти мусять бути людьми чесними, а не пачкарами. Коли-ж "Кан. Українець" є іншої думки, то це ще не значить, що він повинен за те лаяти "Укр. Роб. Вісти" і перепачкувати з їх сторінок на адресу Радянських Республік, що вони пишуть про північній частині Онтеріо.

Цікавиться "Кан. Українець", "скільки то тих фармерських об-боронців з У. Р. Вістей знає, що барабодя росте в землі, а не на дереви". Такою дурною фразою, панове єзуги, ви пачкарства своїх діячів не виправдаєте. Цим ви не докажете фармерам в Спрингфілд, що вони повинні післати Мігайчука до парламенту. Коли хочете Мігайчукові зробити прислугу, то покладіть за него п'ятдесят доларів залогоу і вистаріть з американської тюрем на волю хоч до суда. А то обіщайте, що надав номінаційна конвенція в Іст Селкірк розбилася. Зібрався гурток фармерів і замість номінувати, по-чули, що їх "робітничо-фармерський кандидат" вже в "і-вановій хаті".

Ми-ж зі свого боку будемо побивати всяке пачкарство, будемо відкривати людям очі на него. Ми перестерігали фармерів в Спрингфілд перед Мігайчуком ще поки він пішов за ґрати, і осталися праві.

Тепер ми викриваємо журналістичне пачкарство "Кан. Українця", і хай він оправдається.

Мусій.

В ЦАРСТВІ СІГУРАНЦІ.

Коли за кордоном говорять про румунську армію, то, звичайно, мають на думці ту, одягнену в військовій мундирній армію, що з'їдав більше, як по-ловину румунського державного бюджету й фігурує, до певної міри, як оборонче європейської цивілізації від російського більшовизму. У Румунії кожний легко знає того, що належить до цієї армії: офіцери, через його особливу вишуканість, салдата, во його лахміттях та зголомілому й пригніченому виразі його обличчя. Але за кордоном мало хто знає, що побіч цієї регулярної армії в Румунії, є ще й друга армія, що немає зовнішніх ознак, але існування якої відчувається багато непримітніше, ніж армії в військовій формі. Ця армія є сігуранца, то-бто таємна політична поліція Румунії. І коли вже сама думка, що може доведеться служити салдатом у регулярній румунській армії, викликає страх в кожного румунського громадянина, то ставлення до армії сігуранци цілком інше. Вона є мрія й мета для буржуазної молоді, усіх буржуазних інтелігентів, божевільного елементу та різних темних осіб. Ажє-ж, кожний, що належить до сігуранци, що є її агент, має змогу задовольнити всі свої темні інстинкти та свої дрібні владючість, а що найголовніше — завжди поповнювати свої кешени.

Уже сама назва сігуранци пишав в Румунії, як, скажім, слово "чума" або "холера". Сігуранци утворено голєво для того, щоб гальмувати розвиток робітничого руху та глобти національній меншости краю. Й вживають, як зброю в боротьбі підприємців проти робітників, — помічників проти маюземельних та безземельних селян і румунського повнізму проти автономістичного та культурного руху національних меншостей. Як тільки десь виникає страйк, підприємець негайно повідомляє про нього місцеве бюро сігуранци, і підприємці починають працювати. Робітничих провідників вони заарештовують і кидують у катівні сігуранци, щоб потім змайструвати проти них процес, як проти більшовиків та державних зрадників. Уживають найрізноманітніших засобів, щоб зломити волю робіт-

ків до боротьби. Важливі завдання виконує сігуранца також у ілборній боротьбі. Тут вона може довести своїм роботодавцям настільки вона їм корисна. Тяжке буре для армії агентів сігуранци за, так званих, нормальних часів, коли не буває страйків і не відбувається виборчої боротьби, коли все йде нормально й коли немає змоги наделити що-дня до бухарестської централі великі звіти про свою успішну діяльність. Тоді, щоб не показати себе пегірами й бухарестським урядом у кепському світлі, сігуранца мусить братися на а-фери, як що треба, вислати їх із пальни, або тільки виправдати свої існування. Тоді використовуються переважно цілком таємне крило сігуранци та частину сігуранської армії, що складається з агентів-провокаторів. Як працює ця частина, можна побачити з деяких прикладів із подій останнього часу.

У невеличкому Зібєур-альському місті Недра існує робітничі освітні організації, що має власну бібліотеку. Перший час ця організація працювала без ніяких перешкод, по-скільки це взагалі можливо в боєвій Румунії. Видавано книжки, приймаю нових членів, збирано книжки, — організація що далі більше набувала популярности серед робітництва міста й околків. Так йшла справа до 1-го травня 1925 р. Перше травня в Румунії завжди буває особливим днем. У цей день більш, ніж коли, сігуранца й, особливо її агенти, намагаються довести докінчену потребу в своїм існуванні для держави. Першого травня 1925 року сігуранца за проведом одного з членів освітньої організації, що був таємним агентом сігуранци, вдерлася до бібліотеки. Насамперед, заарештовано було бібліотекаря та тих членів організації, що випадково були в приміщенні. У бібліотечі було зроблено трус, аламано шафу, розкидано книжки — усе це зроблено для того, щоб знайти заборонену літературу. Нісли довгої шукання інкриміновані "злочинні" книжки було знайдено. Це були один том Марксового "Капіталу", Енгельсового "Походження родини, держави й приватної власності" та "Комуністичний Мані-

фест". Усі три книжки повинні були дати виразний доказ про державно-зрадницьку роботу робітничої організації. Особливо, остання книжка не викликала жадного сумніву, що організація мала на думці встановити радянську диктатуру. У зв'язі з заарештованих над звичайні катували, вимагаючи від них, щоб вони сказали, де саме перебуває автор "Комуністичного Маніфесту". Даремно доводили заарештовани, що автор упер уже кілька десятків років тому, що організація взагалі не проводить політичної діяльності та що, власне, ці три книжки — не заборонені.

Від 1. травня 1925 року до 15. червня 1926 року два заарештовані — Енгельберт Ціобані й Енгельберт Шенер, перебувають у сідчій в'язниці. Третью заарештованого Енста А-мата звільнено перед кількома місяцями перед судом, бо стан його здоров'я був загрозливий. Отже, тринадцять з половиною місяців провадилося саєство, і тим часом, як обвинувачених перекидали з в'язниці до в'язниці, сігуранца швидко шукала — де-ж перебуває автор "Комуністичного Маніфесту". Нарешті 15. червня заарештовані стали перед військовим судом у Туран-Северній за державну зраду. Перед суддями, трома офіцерами румунської армії, лежали три конфісковані книжки; до третьої з них — "Комуністичного Маніфесту" додано було також румунський переклад, щоб довести таким чином небезпечку цієї книжки для держави — отже й державно-зрадницьку діяльність обвинувачених. Як живі докази, перед судом пройшла низка свідків-шпигунів, агентів-провокаторів та звичайних агентів сігуранци. "Комуністичний Маніфест" на суді було прочитано. Процє дуже затявся. З боку обвинувачення було проголошено довезані промови, щоб довести вини заарештованих. Даремно доводив оборонче, що цю книжку написано майже 80 років тому, що її автор давно вже умер і що книжку перекладено всіма культурними мовами й поширено по усіх країнах. Це не могло переконати румунських офіцерів-суддів і Ціобана та Шенера засуджено на шістора року суворого ув'язнення та по 2.000 лей штрафу з кожного, а також хорого Амата на 5 років суворого ув'язнення та 10.000 лей штрафу. Попереднього ув'язнення не зараховано. Вирок остаточний, й оскаржити його не можна.

Др. Лео Кац.

Видів 12-го липня.

БУНТИ ПО ТЮРМАХ В ПОЛЬЩІ.

29. липня в 7. годині рано вибух бунт в тюрмах Груднозівка. Кілька сот в'язнів, засуджених на довічні кари, побивали по всіх келях шибів, з поломаних лавок, ліжок і знаряддів столярських поробили барикади. В'язні домогалися усунення тюремних гнобителів. Доперва сконсолідований поліції удалося привернути спокій. Польська преса каже, що провідниками бунту були Українці.

ЦІВІЛІЗАТОРИ.

"Фірмо знов віде на бій! Страшна борня буде". (Бо, звичайно, по жнивах мають гроші люде.)

"Бе більшовиків село! Села хочуть істи". (Біля, біля тай ще бють, і є комуністи...)

"Тері Гокіне полишив все майно коханці". (О, лицарський то народ — всі Американці!)

Страйкерів беруть на суд, бо червоні стали". (Зник червоних буржуїв собі примір взяли...)

Сидять собі панічі та жарті малюють, і трудовий темняків тим цивілізують...

О. Зотець.

8. серпня 1926.